

Vânătoarea
m-a ales
pe mine

Scrieri de Zsolt Semjén

Nuvele de Zsolt Bayer

Vânătoarea
m-a ales
pe mine

Instalații artistice de Zsolt Vasáros

Sculpturi de Gábor Miklós Szőke

ARTprinter

2022 • Sf. Gheorghe

EGY A TERMÉSZETTEL

Vadászati és Természeti Világkiállítás
MAGYARORSZÁG 2021

© Zsolt Semjén, Zsolt Bayer, 2022
© Zsolt Vásáros, Gábor Mikós Szóke, 2022
© Editura ARTprinter, 2022

Sculpturile lui Gábor Miklós Szóke
au fost expuse în incinta complexului HUNGEXPO.

Instalațiile lui Zsolt Vasáros se pot vedea
în Castelul din Bodajk (jud. Fejér, Ungaria).

ISBN 978-606-8678-85-6

CUPRINS

Cuvânt pentru cititorul român (Árpád Sárkány)	7
Prefață (István Farkas „Lupus” Sch. P.)	10
Discurs despre vânătoare (Zsolt Semjén)	13
Cum am devenit vânător? (Zsolt Bayer)	19
Vânătoarea m-a ales pe mine (Zsolt Semjén)	27
Marea captură de vidră (Zsolt Bayer)	37
Zsigmond Széchenyi (Zsolt Semjén)	47
Primul meu căprior mascul (Zsolt Bayer)	57
Necrolog (Zsolt Semjén)	67
Căpriorul mascul sinucigaș (Zsolt Bayer)	75
Pledoarie pentru vânătoare (Zsolt Semjén)	85
Trofeul cerbului nedoborât (Zsolt Bayer)	95
Uniți cu Natura (Zsolt Semjén)	107

Interviurile cu Zsolt Semjén
au apărut inițial în revista cinegetică „Nimród”.

CUVÂNT PENTRU CITITORUL ROMÂN

Apariția acestei cărți în limba română, este un eveniment editorial aparte care o să-i bucure pe toți cei care îndrăgesc literatura cinegetică, fie ei din tagma vânătorilor, sau simpli iubitori ai vieții sălbatice.

Este un eveniment aparte, din mai multe motive, unul foarte important este faptul că de mai bine de 10 ani, la noi în țară nu a mai apărut nici o carte al cărui subiect principal este vânătoarea și vânătorul.

Asta în ciuda faptului că subiectul, vânătoarea, este un subiect cotidian, amplu dezbătut, cu patimă uneori, în mass media din țară și din străinătate, în primul rând, prin prisma problemelor grave apărute în conviețuirea omului cu carnivorele mari, îndeosebi ursul.

Este un eveniment aparte și pentru modul de abordare al subiectului, care este "dibuit" în mod și într-un stil diferit de către toți cei 4 autori, dar care ajung în final la o armonie.

Cei patru autori, cu pregătire și formațiune diferită, prezintă abordarea proprie a subiectului, astfel:

1. Zsolt Semjén, filosof și teolog, este politicianul care a re-adus în Ungaria, la locul binemeritat „vânătoarea și vânătorul”, prin luările de poziție ferme, echilibrate și profesionale;

2. Zsolt Bayer, scriitor și publicist, foarte cunoscut om de televiziune, a luat contact cu această lume prin trăirile personale. Nuvelele lui Bayer sunt pătrunse de candoarea unui tânăr care tocmai descoperă o altă lume, făcând acest lucru la o vârstă în plină maturitate;

3. Sculptorul Gábor Miklós Szóke, are meritul de a surprinde în mod grandios și artistic frumusețea a cestei teme;

4. Zsolt Vasáros, un artist care pune în valoare frumusețea trofeelor, așezarea lor interioară într-un stil artistic unic.

*

Răsfoind paginile acestei cărți, veți găsi multe răspunsuri la întrebările importante, care ni se pun nouă vânătorilor de către cei care trăiesc într-o lume îndepărtată de natură, de vietățile sălbatice, lumea lor fiind despărțită pentru totdeauna de zidul civilizației care este în permanentă expansiune.

O să găsiți și multe răspunsuri la întrebări pe care ni le punem noi înșine.

Cartea apărută original în limba maghiară, este de actualitate și ajunge în centrul atenției publicului, după succesul nemaîntâlnit al Expoziției Mondiale de Vânătoare și Natură din Budapesta, care a atras în septembrie 2021, nu mai puțin de 600.000 de vizitatori.

Árpád Sárkány

PREFAȚĂ

LECTORI SALUTEM!

O prefață bună nu analizează cartea luând la rost părțile acesteia, ci vorbește despre ea ca despre un întreg, pentru că este evident: întregul înseamnă mai mult decât suma simplă a părților sale. În cazul nostru, am putut îndeplini lesne această cerință, deoarece textele din acest volum compun un tot unitar.

Deși sunt prezente în paginile sale patru genuri artistice distincte – Zsolt Semjén scrie despre filosofia sau (aproape) apologia vânătorii, și în calitate de lider organizațional al mișcării cinegetice din Ungaria; din rândurile lui Zsolt Bayer cunoaștem un nuvelist confesiv; Zsolt Vasáros este artistul instalațiilor; Gábor Miklós Szőke este prezent cu sculpturile sale elementariste –, volumul contopește această varietate bogată într-o armonie ca cea a unui arc de boltă.

Natura ne învață lucruri esențiale despre viață și moarte. Cultura reflectă asupra acestora din perspectiva esteticii, a eticii și a teologiei, observând în fundalul naturii Creatorul, deoarece toată creația este pentru noi, și astfel ni se adresează nu doar prin revelația divină, ci și prin natură. Cartea de față este rezonanța acestei vorbiri fără cuvinte.

În timp ce scriu aceste rânduri, stau pe malul Dunării, într-o zi de toamnă, răsfoind capitolele cărții, admir între timp miile de culori ale pădurii, ascult boncănitul cerbilor, și îi mulțumesc pentru creație lui Dumnezeu!

István Farkas „Lupus” Sch. P.

Zsolt Semjén

*Discurs
despre
vânătoare*

Este un fapt antropologic că omul este părtaș la două lumi: natura și istoria, ambientul și cultura. Iar existența naturală este, prin firea lucrurilor, un trai vânătoresc.

Marele filosof spaniol, José Ortega y Gasset observă genial: „omul istoric este un fugar din natură”, însă prin vânătoare „a avut dintotdeauna o modalitate de a evada din prezent în această formă existențială străveche și primară, care, tocmai pentru că se găsește la începutul începuturilor, nu are nicio condiție preliminară sub aspect istoric. Istoria în sine începe cu aceasta. Anterior ei este doar ceea ce nu s-a schimbat: statornicia, natura. Omul »natural« se află întotdeauna acolo, în spatele nivelului omului istoric mereu fluctuant. Dacă este chemat, apare, ce-i drept, puțin somnoros, amortiț, amorf, dar până la urmă ca un supraviețuitor.”

Iar omul, tocmai pentru că e om, este părtaș și la existența istorică, deci clădește pe fundamentul natural catedrala culturii, în complexitatea dată de artă și de știință, de filosofie și de teologie, de etică și de cult. În privința vânătorii, acest ansamblu se compune din nenumărate elemente, de la picturile rupestre din Altamira până la cărțile lui Zsigmond Széchenyi ¹,

¹ Zsigmond Széchenyi, conte (1898, Oradea – 1967, Budapesta): vânător, globe-trotter, scriitor maghiar marcant. Operele sale au fost traduse și în engleză, germană, neerlandeză, slovacă. Colecția lui de cărți cu tematică cinegetică, unică în Ungaria prin varietatea ei, se află în prezent la Muzeul Științelor Naturii din Budapesta.

de la operele lui Ortega y Gasset până la Liturghia Hubertus etc. „Vânătoarea cuprinde în ea o morală întreagă, chiar sub cea mai exemplară formă a acesteia, deoarece vânătorul, care își însușește această morală de un fair play sportiv, respectă poruncile ei în cea mai mare singurătate. Nu există alt martor și public în acest sens, decât vârfurile munților, norii spălăciți, stejarii cu privire mohorâtă, chiparoșii tremurâzi și animalul sălbatic hoinar. Astfel, vânătoarea poate fi înrudită cu ansamblul de reguli ale traiului călugăresc.”

În timp ce vânează, deci, omul apucă printr-un singur act propria-i realitate antropologică, în existența instinctivă și spirituală a acesteia. Acest arc de boltă, cel mai amplu care poate fi cuprins cu gândul, este descris cel mai frumos, în opinia mea, de către Zsigmond Széchenyi, care afirmă: „Vânătorul solitar îl întâlnește în cea mai mare măsură pe Dumnezeu, care – în pofida tuturor zvonurilor contrare – umblă des prin păduri și în zilele noastre.”

Gábor Miklós Szőke: Totem

(Instalație creată din zece tone de coarne de cerb,
donate în total de 70 de mii de vânători maghiari)

Zsolt Bayer

*Cum am
devenit
vânător?*

Nu este vorba în cazul meu de vreo deprindere sau de vreun îndemn din familie, nici de exemplul patern sau de un impuls ereditar de la bunici.

Eu am avut, la vârsta de cinci ani, doar un cap de leu, mare, galben, pe fond verde... Nu era altceva decât coperta cărții lui Kálmán Kittenberger¹, *De la Kilimanjaro la Nagymaros*, cu desenele lui Pál Csergezán (grafician maghiar, avizat în ilustrații despre animale și de factură cinegetică – nota trad.).

Aici să ne oprim puțin, și să păstrăm un moment de reculegere în memoria ilustratorilor de carte, pentru că ei sunt curierii și expunătorii fanteziei nemărginite de copil.

Nu poate fi o întâmplare că această carte este ilustrată de Pál Csergezán – el mi-a desenat, iar Kálmán Kittenberger mi-a scris drumul pe care am devenit vânător...

Pentru că în această carte se ascunde Simba, aici regăsim bătălia lui cu caferul Mbongo, uriașul bivol negru african, luptă care va duce la sfârșitul amândurora, iar eu priveam cu ochii înlăcrimați hoiturile lor, și mă aflam și eu acolo, în savană, când, de fapt, stăteam desculț pe teracota sobei, și mă zgâiam la ninsoarea de afară.

¹ Kálmán Kittenberger (1881, Léva / Levice – 1958, Nagymaros): clasic al literaturii cinegetice maghiare, zoolog, vânător, explorator al Africii.

Apoi Marabu, hoitarul drăguț, și vânătorul Osiram, și vrăjitorul Mciavi, negrii înfricoșători – pe atunci acest cuvânt, negru, încă nu atrăgea după sine automat nimicirea persoanei care îl rostește.

La vârsta de cinci ani nu poți scăpa nici de acestea:

„Am trăit pe atunci și câteva stampede-uri – în limbaj vânătoresc așa se numesc acele asalturi, care calcă totul în picioare, și care se produc atunci când cireada de bivoli este cuprinsă și mânată împotriva întregii lumi de o panică oarbă. Cât de intens trebuia să folosim în astfel de cazuri carabina – pentru că din fața unui stampede e imposibil pentru oricine să fugă –, și ce sentiment de ușurare era să vedem că se prăbușește ciuta conducătoare, iar cireada își schimbă direcția, deseori în imediata apropiere a noastră, și trece mai departe, zdrobind totul în calea ei!”

Această cireadă a gonit spre mine de nenumărate ori pe strada Fészek, iar eu, de fiecare dată, am împușcat în ultimul moment ciuta conducătoare cu carabina mea.

În acest fel am devenit vânător la vârsta de șase ani.

Doar după aceea urmau minunile lui István Fekete² – mai

² István Fekete (1900, Cölle – 1970, Budapesta): unul dintre cei mai citați scriitori maghiari din toate timpurile, autor popular al unor romane despre animale și natură, tradus în zece limbi străine. A semnat și un roman biografic despre mentorul său, Kálmán Kittenberger.

întâi romanele despre animale, apoi nuvelele vânătorești, iar, în fine, romanul său autobiografic.

Iar Zsigmond Széchenyi a ajuns în viața mea, atunci când eram deja vânător matur, experimentat, pe la vârsta de șaisprezece ani.

Aveam 49 de ani, când am absolvit examenul pentru permisul de vânătoare, și am luat în mână prima mea armă de vânătoare, un Ruger 308.

De atunci vânez animalele sălbatice – și toate minunile copilăriei mele. Ilustrate de Pál Csergezán...

Zolt Vasáros: Savană

STANAWA 1

Zsolt Semjén

Vânătoarea
m-a ales pe mine

*„Tinerii lor au plecat zi de zi
la vânătoare, ca urmare, de atunci
și până în zilele noastre
maghiarii sunt vânători mai buni,
decât fiii altor popoare.”
(Anonymus: Gesta Hungarorum)*

Dacă îmi permiteți să fiu mai „direct” din start: cu câțiva ani în urmă ați declarat revistei Nimród, că „nu eu am ales vânătoarea, ci aceasta m-a ales pe mine”.

– În familia mea sunt vânători de mai multe generații încoace, am crescut ascultându-i cum își povestesc aventurile de vânătoare, între trofee și cărți cinegetice.

– *Din păcate, mulți oameni cunoscuți și personalități nu-și asumă în mod public calitatea de vânător... Dumneavoastră sunteți o excepție.*

– Eu sunt mândru că sunt vânător, dintr-o familie de vânători. Dar aici, poate, este vorba și de altceva. De normalitate. Mă refer prin aceasta la faptul că deoarece vânătoarea face parte din viața mea, ar fi un fel de schizofrenie dacă nu mi-aș asuma acest lucru. Și politica o pot face bine doar până când pot trăi cu ea ca om normal. Pentru mine acest lucru înseamnă, de exemplu, că pot locui în aceea casă în care m-am născut, că uneori eu sunt șoferul mașinii mele, și că mă duc la vânătoare la fel ca în copilărie.

– *V-aș ruga să împărtășiți cititorilor revistei noastre povestirile Dumneavoastră de vânătoare, de pildă, să ne spuneți, la ce vânătoare memorabilă ați participat în ultima vreme.*

– Din motive principiale nu vorbesc niciodată despre cei cu care vânez, nici despre locul vânătorii. Repet, doar din motive pur principiale. Este o chestiune de onoare, ca să nu comitem indiscreții. Nu mă laud nici cu prada, nici cu trofeele, deși le prețuiesc mult. Și nu voi scrie vreo carte despre aventuri de vânătoare, cu toate că ar prezenta interes și în Ungaria, și în străinătate.

– *Ați anunțat reabilitarea programatică a onoarei vânătoarești. În ultima vreme, atât mass media, cât și opinia publică reacționează în mod evident mai favorabil la această tematică. Nu periclitează îndeplinirea obiectivului Dumneavoastră faptul că legea vânătorii, în varianta revizuită, este permisivă privind unele forme de vânătoare mai controversate, cum este, de exemplu, cea cu ogari sau cea din parcurile cinegetice?*

– Este o chestiune foarte importantă. Pe de o parte, în cazul vânătorii cu ogari este vorba de păstrarea unei tradiții vechi, cum este și pasajul de sitari, iar în privința parcurilor pur și simplu ar fi străin de viața cotidiană să desconsiderăm rațiunile economice. Există, însă, și o dimensiune mai profundă a acestei tematici. Deseori se amestecă etica și eticheta, deși etica vânătorii înseamnă porunca morală, iar

eticheta vânătorii reprezintă o recomandare privind conduita. De exemplu, urmărirea vânatului rănit și scutirea cât mai grabnică a acestuia de suferință este o obligație morală. A păși peste tabloul vânatului căzut înseamnă necuviință. Diferența dintre cele două este literalmente ca cea dintre cer și pământ. În plus, elementele etichetei, incluzând aici și modul, respectiv stilul de vânătoare, variază atât geografic, cât și în timp. Sunt altele acasă, și sunt altele, de pildă, pe teritoriul fostei Uniuni Sovietice sau în America. Pe de altă parte, etica obligă în mod absolut, iar eticheta se subordonează de multe ori politeții față de amfitrion. Să aduc un exemplu sugestiv în acest sens: dacă e după mine, nu aș consuma carne de cal, însă în Asia Centrală respectul pentru gazdă presupune acest lucru. Mai ales dacă situația are și aspecte care țin de interesul național. Așa e în diplomație, unde astfel de „probe gastronomice” sunt aproape la ordinea zilei...

– *Am auzit de la Zsolt Bayer despre regula ochirii à la Semjén, conform căreia: „Priceperea în executarea tirului este direct proporțională cu știința de a se foi.”*

– Da, este o definiție exactă și concisă. Vânătorul trebuie să se foiască cu mișcări discrete într-atât încât să fie com-

plet în unison cu arma lui. Este deosebit de importantă – dacă acest lucru este posibil – sprijinirea cotului drept. Acestea sunt provizia pe care o pot da eu celor care – în numele Sancti Huberti – apucă pe cărarea vânătorii.

– Se apropie cu pași repezi Crăciunul! Familiilor de vânători le este caracteristic meniul festiv compus din vânat.

– Sunt norocos pentru că – fiind și pescar – pot aduce eu și carnea pentru ciorba de pește. La noi este o tradiție seculară meniul festiv de Crăciun: soția mea pregătește cotletul de căprioară cu sos de fructe și găluște cu chiflă, iar mama – după o rețetă păstrată încă de pe vremea străstrăbunicilor mei – pateul de iepure, care nu poate lipsi de pe masă.

Gábor Miklós Szőke: Häituialä

Zsolt Bayer

Marea
captură
de vidră

Bucuria supremă în pescuit și în vânătoare este impredictibilitatea. Tocmai datorită acesteia a ajuns să fie „captură” și o vidră mare.

S-a întâmplat într-o noapte caldă de vară, în care vânătorul, ca să se relaxeze, pescuia pe digul de la Boglár. Acesta a luat cu dinții lui cărămizii de piatră îmbucături mari din apa lacului Balaton, iar în locul mușcăturilor s-au format gropi adânci, excepționale cuibare de pește. Acestea îl atrăgeau pe vânător, care a fost mai întâi pescar, deja de mic copil, și nu a renunțat niciodată la această pasiune.

Prada dorită era șalăul. Totdeauna șalăul este captura de vis, urmată de somn, știucă, apoi de crap, caras și plătică.

Două specii nu figurează niciodată printre cele râvnite: somnul pitic și fusarul.

Tocmai din acest motiv, pe digul de la Boglár vânătorul a prins aproape exclusiv doar fusari. Mici, mari, ceea ce este totuna la acest pește, deoarece înghite din start undița până la jumătatea corpului său ca de șarpe, apoi se încolăcește și se zvârcolește până când firul și lanseta devin imposibil de descâlcit, parcă pentru vecie, iar pescarul înjură, se pripește, încearcă să apuce peștele-șarpe, care pur și simplu

este imposibil de apucat, eventual doar înfășurat în hârtie de ziar, apoi, dacă deja se află în acesta, normal că nu-i mai dă drumul înapoi, deoarece este un deliciu după ce este afumat, chiar sunt mulți care se jură că e gustos și în tocană, deși vânătorul a întâlnit și pe cineva, care susținea sus și tare că tocana de bursuc este culmea culmilor gastronomice, în fine, bagă cumva peștele acesta afurisit în traistă, apoi taie firul făcut claie, refilează lanseta, pune nada, aruncă din nou, și așteaptă. Pe undiță nu este nici peștișor, nici râmă sau larvă, ca nu cumva să muște din nou vreun fusar, ci porumb.

Apoi, la un moment dat, ceva mușcă cu sete, vânătorul trage de lansetă, conduce peștele din mulinetă, îl obosește, în gând vede deja ciorba de pește proaspătă, aburindă, gătită din crapul pe care tocmai îl prinde – când colo aduce la mal ... un fusar.

La porumb!

A naibii treabă!

Descâlcire, chinurile apucării, hârtie de ziar, înjurătură, tăiere, reechipare, nadă nouă, aruncare. Găselnița actuală este și cea mai veche: pâine cu boia. Dacă și la aceasta va mușca un fusar, trebuie rescrise toate manualele de biologie, dar și marele lexicon zoologic al lui Brehm.

Peste circa o jumătate de oră ceva molfaie ușor nada, avertizorul de mușcare se bălăngăne cam nehotărât, ca și cum i-ar fi indiferent, ce se întâmplă, apoi, în sfârșit, se ridică încet, demn, până atinge lanseta – moment în care vânătorul trage tare de aceasta, și simte că a prins peștele.

Nu poate fi prea mare, și sigur nu este fusar, pentru că este prea liniștit față de acesta. – Este un crap mic sau o plătică – se gândește vânătorul (care tocmai pescuiește), și ajunge doar până în acest punct al filosofării, pentru că lanseta se îndoiește roată, nici nu pricepe, cum de nu s-a rupt de la o tragere atât de bruscă, apoi începe să retragă firul cu o forță aproape elementară, parcă i-ar fi agățat de undiță un submarin german U-boot XXI.

– Dacă și ăsta e fusar, am terminat de tot cu pescuitul, și trec la conserva de pește în ulei – își promite în gând vânătorul (care tocmai pescuiește) –, dar dacă e șalău, atunci vin și mâine noapte...

Trecuse deja mai bine de o jumătate de oră, dar tot nu s-a aflat, ce este la capătul firului, deoarece toate rugile nu au fost de ajuns ca peștele să se apropie de mal, măcar puțin.

Apoi parcă a început să obosească domnia sa, și, treptat, a început să iasă afară, pe măsură ce vânătorul înfășura firul.

Și atunci, când deja se zbătea lângă pietrele digului, a urmat surpriza, care este dificil de redat în cuvinte, așa că și vânătorul a găfâit doar atât, cu voce scăzută, aproape doar pentru sine și pentru Dumnezeu, care evident se distra de minune urmărind toate acestea:

– Fir-ar să fie! Dar ăsta are blană!

Chiar așa. Avea.

O vidră impozantă s-a agățat de plătica jigărită care se zbătea pe undiță, în timp ce probabil încerca să-și dea seama, oare ce păcate grave a comis în simpla ei viață de pește, dacă mai întâi ajunge să fie prinsă în cârlig, și imediat după aceea să se năpustească asupra ei și o vidră. Să recunoaștem: această plătică trebuie să fi avut într-adevăr păcate mari...

Iar pescarul vânător, după ce, poticnindu-se pe pietrele digului, a alungat în sfârșit vidra perseverentă și – în mod evident – deloc speriată, stătea și se gândea, oare cine sunt acei aleși pe sprânceană care prind doar așa, la nimereală, cei mai frumoși șalăi. Apoi și-a strâns lucrurile, a pus ambii fusari într-o sacoșă, și ia dus acasă. Ia ascuns în frigider, și

s-a dus la culcare cu gândul liniștitor că a doua zi îi va jupui, iar vecinul îi va afuma.

Tocmai a adormit, când somnul binemeritat i-a fost spulberat într-o clipită de un țipăt zguduitor.

Era maică-sa:

– Doamne sfinte! Sunt șerpi în frigider!

Vânătorul (care, întâmplător, pescuise în noaptea aceea) a năvălit în bucătărie, unde doi fusari șerpuiau pe podea.

Trăiau încă!

Iar vânătorul s-a convins că fusarul este pur și simplu indestructibil, iar dacă el vrea să trăiască veșnic, în viața următoare trebuie să se angajeze ca fusar. Cel mult, ca musculiță de oțet, pentru că aceasta este cealaltă creatură a lui Dumnezeu, care este imposibil de nimicit..

Zsolt Vasáros: Junglă

Zsolt Semjén

Zsigmond Széchenyi

PREȘEDINTE: Stimată adunare parlamentară! Domnul vicepremier Zsolt Semjén, deputat al grupului parlamentar KDNP (Partidul Popular Creștin-Democrat – nota trad.), și-a semnalat intenția de a susține, în completarea ordinii de zi, alocuțiunea intitulată „Cinci decenii de la moartea lui Zsigmond Széchenyi”. Îi acord cuvântul, într-un interval temporal de cinci minute.

Dr. ZSOLT SEMJÉN, vicepremier: Vă mulțumesc mult, domnule președinte. Stimată adunare! Înainte de a începe, dați-mi voie să o salut cu respect, în lojă, pe tanti Manghi, văduva contelui Zsigmond Széchenyi. (*Aplauze.*)

Au trecut cincizeci de ani de când contele Zsigmond Széchenyi, cel mai însemnat vânător maghiar și-a dat sufletul înapoi Creatorului său. Generații întregi au crescut cu cărțile sale, care ne vrăjesc cu peisaje exotice, purtându-ne în lumea savanelor, a pădurilor virgine, a deșertului și a nesfârșitelor câmpuri înzăpezite. A formulat odată și pentru totdeauna crezul adevăraților vânători, devenit zicală: „Vânătoarea înseamnă goana după animale sălbatice și murmurul pădurii. Dar mai degrabă acest murmur!” În anii 1930, operele sale deja l-au făcut cunoscut nu doar acasă, ci în aproape

toată lumea. În ziarul Pesti Napló, Lajos Zilahy notează despre scrierile sale: „Limbajul acestora este impregnat de mirosul fânului din satele transdanubiene, și este o bucurie și faptul că acest mod de exprimare puternic țărănesc este al unui magnat maghiar.”

A pornit în prima călătorie în Africa de la moșia lui din Kőröshegy, aflată în proprietatea familiei Széchenyi deja de opt generații, și pe care, așa cum a scris ulterior, a lăsat-o să fie „mâncată de lei”. Ceea ce nu s-a dovedit, însă, o investiție total nechibzuită. Din descrierile sale de călătorie a profitat patria, iar după ce bunurile sale au fost confiscate de către regimul de după război, a reușit cumva să-și asigure existența din cărțile sale, care au fost editate din nou după o vreme, practic din experiențele sale de vânător, așternute pe hârtie.

După ce a izbucnit Al Doilea Război Mondial, în vila lui de la Svábhegy s-a mutat un diplomat, iar Zsigmond Széchenyi a sperat că astfel colecția lui fantastică din acest imobil va beneficia de protecție diplomatică. Casa și colecția au fost mistuite, însă, de focul produs de o bombă incendiară. În câteva ore s-a nimicit cea mai bogată colecție cinegetică a țării, în

care proprietarul acesteia a reușit să strângă între altele trofee ale 80 dintre cele 130 de specii de vânat mare de pe continentul african.

După asediu i-a fost confiscat conacul din Kőröshegy, casa părintească de la Sárpenetele a devenit, de asemenea, o ruină, iar Zsigmond Széchenyi s-a trezit brusc nevoiaș și „dușman de clasă”. Va evoca acești ani cu un umor amar: „Am devenit apatrid în propria-mi patrie.”

Cu toate acestea, când nu se afla în închisoare sau la domiciliu forțat, redacta în patru limbi, la locul său de muncă, biblioteca din Keszthely – fiind acolo ca lucrător auxiliar, neinclus în personalul oficial –, bibliografia cinegetică a unei perioade de cinci secole. Cum spuneam, colecția lui de trofee s-a distrus în timpul războiului, însă biblioteca lui cinegetică de 4000 de volume, constituită în patru limbi, a scăpat de la nimicire în mod aproape miraculos, și astăzi îmbogățește fondul Muzeului de Științe ale Naturii. Când a fost întrebat în mod repetat, de ce nu a emigrat, conform evocării soției sale, a răspuns astfel: „Cine este maghiar, aici îi este locul.”

Când urma să fie strămutat în câmpia Hortobágy, și a sosit după el autocamionul, îl aștepta deja la poartă, cu un

rucsac pe umăr. L-au întrebat: îi va fi suficient doar atât? Le-a răspuns pe un ton indiferent: „Dacă am fost capabil să mă duc în Africa cu atât, poate îmi va fi de ajuns și de data aceasta.” Se știe că dacă cineva devenea subiect de anecdote în Pesta secolului trecut, înseamnă că orașului îi era dragă persoana respectivă.

A reușit să ajungă în Africa, chiar de două ori, ca însărcinat din partea statului, ca să intermedieze suplینirea valorilor distruse din colecția Muzeului Național al Ungariei. În această vreme îi apar cărțile autobiografice maestuoase, cum sunt *Ahogy elkezdődött...* (Așa cum a început...) și *Ünnepnapok* (Zile de sărbătoare). La 24 aprilie 1967 și-a înapoiat sufletul lui Dumnezeu, cu care – conform mărturiei formulate în cărțile sale – s-a putut întâlni cutreierând pădurile.

Zsigmond Széchenyi trăiește în conștiința publică în primul rând ca marele vânător, scriitor și fotograf al tărâmurilor îndepărtate, exotice. La fel de admirabile sunt și mărturiile sale despre pădurile autohtone: „Vânatul de prim-rang din pădurile maghiare, cea mai râvnită pradă a vânătorului maghiar este cerbul. Pentru noi, vânătorii, cea mai deosebită lună a anului este septembrie, vremea boncănitului cerbilor.

(...) Nu există pădure mai frumoasă, decât făgetul în septembrie, cu acele trunchiuri argintii, și nu este ceva mai minunat în acesta, decât cântul de orgă al taurilor de cerb."

Atunci când am înființat muzeul cinegetic maghiar în orașul Hatvan, nu am avut nici un pic de îndoială că acesta trebuie să poarte numele celui mai mare vânător maghiar, contele Zsigmond Széchenyi. Vă mulțumesc pentru că m-ați ascultat. (*Aplauze.*)

Gábor Miklós Szőke: Vișlă adulmecând

Zsolt Bayer

*Primul meu
câprior mascul*

Primul căprior mascul este important. Vânătorii își amintesc de acesta întotdeauna. Să nu uităm, însă, că doar până atunci merită să vânăm, până când ne amintim de fiecare căprior mascul, cerb, vier, muflon mascul doborât. Până când pornim în zori sau ne așezăm la pândă în asfințit, de fiecare dată cu fluturi în stomac, tremurând de emoție, până când simțim nevoia să tragem adânc aer în piept înainte să apăsăm pe trăgaci. Când deja punem piciorul, cu arma încărcată, pe terenul de vânătoare doar pentru că tocmai „e sezon la ceva”, mai bine lăsăm baltă totul, și ne apucăm să ne scriem memoriile.

Cu toate acestea, parcă justificând valabilitatea celor afirmate mai sus: primul căprior mascul este, totuși, primul căprior mascul!

Am fost invitat în Câmpia de Sud pentru acel căprior, cu mulți ani în urmă. În plus, unul dintre cei mai dragi prieteni ai mei s-a oferit să fie cel care mă „botează”, bineînțeles dacă voi reuși să culc la pământ căpriorul râvnit.

Era o primăvară splendidă, pe la sfârșit de aprilie, început de mai, iar vânătoreea de seară a fost un eșec total. Nu doar că nu am tras niciun glonț atâta amar de vreme, dar nu am văzut nici urmă de căprioară, nici de căprior mascul, nici de ciută,

nici de nimic. Era să renunț deja, când, brusc, a sărit dintre copaci, pe o linie de vânătoare, un căprior mascul de selecție, apt de împușcat, pe care l-am ratat așa cum se cuvine.

La cină mi-am plâns de milă serios, iar prietenul meu mi-a spus doar atât:

– Lasă, în zori va fi altfel...

Zorile înseamnă în astfel de cazuri ora patru. Trezitul la această oră – „acum deja, când mușchii-mi lenevesc” (citat din poetul maghiar Dezső Kosztolányi, 1885–1936 – nota trad.) – este mai mult decât solicitant, însă pe-atunci, mai ales că a fost vorba de primul meu căprior mascul, era floare la ureche pentru mine. Nici nu am dormit cu adevărat, cel mult am moțăit, așa că eu am trezit ceasul deșteptător.

La patru și jumătate deja dibuiam cu trăsura.

Mai întâi am mers de-a lungul digului, pândind căprioarele care ciuguleau pajiștea fragedă. Le-am și văzut – cam la patru-cincisute de metri de noi, distanță de la care nici Old Shatterhand, dar probabil nici Winnetou nu ar fi încercat să tragă. Așa că mi-am lăsat Rugerul să-mi zacă în poală, și aveam toată speranța în privirea iscoditoare a prietenului meu și a vânătorului șef.

A trecut deja o oră, apoi încă o jumătate. Am cercetat tot digul, toate semănăturile, lucernele, dumbrăvile, crângurile, s-a rostit de o sută de ori: „ei, dacă nici aici n-o să fie, atunci niciunde” – și n-au fost nici acolo. (Realitatea este – și, cu atâta experiență în spate, deja am curajul să afirm liniștit acestea – că vânatul are un calendar mult mai exact ca al nostru. Din această cauză se întâmplă că înainte de 15 aprilie și în casa scării te poți întâlni cu un căprior mascul, iar după această dată dispar ca prin minune, iar în fața ta doar ciutele dansează grațios...)

Rezumat: nicăieri un căprior. În acest moment psihologic începe de obicei consolarea subtilă și prudentă a vânătorului novice. Că, cică, „nu-i bai, așa se întâmplă totdeauna, și aerul e apăsător, vine ploaia, de aceea au dispărut, dar lasă, că data viitoare...” – iar bobocului îi vine să-și smulgă părul din cap la ideea că doar „data viitoare”.

Și astfel am ajuns la o miriște.

Vânătorul nu se duce primăvara pe miriște, ca să găsească acolo ceva, pentru că, să recunoaștem, ce naiba ar căuta vânatul în acest anotimp pe miriște, când este înconjurat pretutindeni de semănături proaspete, de verde nou și fraged. Și noi am pornit pe miriște cu gândul că o vom tra-

versa și „ajungem așa mai repede la lucerna lui Béla, acolo se găesc tot timpul”.

Tocmai ce o luăm pe miriște, și vedem că la mijlocul acesteia stă un căprior mascul.

– Stai! – șuieră maestrul de vânătoare, și își ridică la ochi binoclul.

– Este un căprior mascul splendid, matur, apt de împușcat, pofteste...

Îmi simt inima în gât, când ridic Rugerul la umăr. O îndrept spre căprior, găesc cu greu sprijinul, și mă uit în lunetă.

Parcă tocmai în fața mea răsare soarele, strălucind puternic. Nu văd aproape nimic. Doar atât că vânatul meu se află undeva în centrul discului solar. Toată imaginea arată ca și cum aș fi ajuns în toiul unui film de animație semnat de Marcell Jankovics¹.

Mă apropii mai mult de lunetă, apoi și mai mult – mai precis, pur și simplu mă bag în aceasta. Căpriorul încă stă nemișcat. Într-un final, reticulul lunetei se liniștește, oprindu-se pe el, în sfârșit văd și eu mai clar, și dau drumul glonțului. Iar căpriorul meu – cade în foc!

¹ Marcell Jankovics (1941, Budapesta – 2021, Budapesta): grafician, cineast, scriitor maghiar de seamă, distins cu numeroase premii importante. Este cunoscut și recunoscut și pentru stilul său aparte în regizarea filmelor de animație, care prelucrează între altele basme populare maghiare.

Este dificil de formulat în cuvinte, ce simte vânătorul novice în asemenea momente, și poate este de prisos să o fac. Camarazii vânători oricum cunosc sentimentul, iar cei care nu vânează, nu îl vor înțelege niciodată. Ajunge să spun că stăteam acolo emoționat din cap până-n tălpi, primeam felicitările cu o bucurie fără margini, și nu pricepeam, de ce-mi zâmbesc ironic, în timp ce îmi strâng mâna și mă bat pe umăr.

– Las', că-și va da seama – spune maistrul de vânătoare, iar eu încerc să ghicesc, oare ce greșeală capitală am comis.

Până la urmă simt mai întâi doar că mi-e foarte cald, poate că și transpir, așa că îmi șterg fruntea. Și când mă uit la mâna mea, văd că palma mi-e plină de sânge. Îmi ating fruntea și cu cealaltă mână – sânge din belșug și pe aceea.

Păi cum altfel! Îmi dau seama că atunci când m-am băgat complet în lunetă, din pricina reculului armei, marginea ascuțită a lunetei mi-a tăiat fruntea între sprâncene, și de acolo provine sângerarea abundentă.

– Orice boboc trece prin asta... – se rostește sentința, și nu ne mai preocupă toată pățania.

Mișcat până-n rărunchi, îmi preiau prada, primesc nuiaua însângerată, și începe botezul meu. Mă așez în patru labe

deasupra puștii mele, și ascult așa discursul de inițiere al prietenului meu, pe care îl încheie spunând, că mă botează „vânător de căprior mascul, în numele Sfântului Hubert”.

Mă ridic în picioare, și îmi aranjez ținuta ușor stingherit. Deja ne pregătim să pornim înapoi, când prietenul meu se apropie de mine cu o altă nua. Îmi mângălește cu aceasta fruntea însângerată, apoi se duce agale la căpriorul meu, rostind:

– Iar pe tine te botez acum vânător de Zsolt²!

Astfel au avut loc două ceremonii de inițiere la doborârea primului meu căprior mascul.

Spuneți-mi și dumneavoastră: este posibil să uiți așa ceva?

² Citorul meu și-a dat seama cu siguranță până acum, că prietenul meu este Zsolt Semjén.

Zsolt Vasáros: Plai alpin

Zsolt Semjén

Necrolog
la înmormântarea lui
Ferenc Szabó

Omul este menit ca viața lui nu doar să se termine, ci să se și împlinească. De aceea este firesc acel imbold în fiecare dintre noi ca atunci când o viață se împlinește, să surprindem în cuvinte specificul, caracterul de bază, esența, suma acesteia. Ferenc Szabó a fost un om bun. Un vânător drept și priceput. Cred că această formulare este valabilă mai precis în cazul lui Feri: un maestru al științei cinegetice, un zilier al cauzei vânătorii din Ungaria.

Pentru mulți, vânătoarea este doar un episod al existenței individuale; în cazul lui Feri aceasta era firul călăuzitor al vieții sale.

Se pregătea intens pentru Expoziția Mondială a Vânătorii și a Naturii. Feri dragă, deja o vei urmări pe aceasta de acolo, de sus, lăsându-ne moștenire și responsabilitatea de a organiza o expoziție mondială cu care ai fi fost mulțumit. Îți promit că trofeepe pe care le-ai selectat, vor fi expuse la aceasta.

Zsigmond Széchenyi a formulat ceva care este mai mult decât valabil cu privire la Feri: „Vânătorul solitar îl întâlnește în cea mai mare măsură pe Dumnezeu, care – în pofida tuturor zvonurilor contrare – umblă des prin păduri și în

zilele noastre." Experiența lui personală legată de credință se clădea pe ceea ce un vânător solitar poate trăi în natură, împreună cu Dumnezeu.

Epicur spune că nu trebuie să ne preocupe moartea, deoarece „până când sunt eu aici, nu este și moartea; când va sosi moartea, nu voi mai fi eu". Pare o afirmație spirituală, însă este greșită, atât în elementele sale, cât și în ansamblul său. Este evident că nici cel mai înverșunat ateu nu poate fi sigur că nu există viață veșnică, înviere, judecată de apoi. Deoarece Dumnezeului Atotputernic, care a creat totul, tot ce există astăzi, din nimic, creatio ex nihilo, nu poate însemna un obstacol să-l învie din țărână pe cel pe care l-a creat deja odată. Nu are dreptate Epicur, pentru că în timp ce noi suntem aici, concomitent e și moartea lângă noi. Vedeți, acum suntem aici, și vorbim, totuși, despre moarte. Nu Epicur are dreptate, ci părinții apostolici, care au viziunea că la sfârșit, bineînțeles, lăsam totul aici, averea, contul bancar, rangul etc., doar faptele noastre ne vor însoți, ca niște câini statornici. Pe Feri Szabó îl acompaniază faptele sale bune în chip de câini fideli.

Să vă spun în încheiere o întâmplare legată de câini. Am fost la o goană de mistreț, încă în vremuri străvechi, și un vier

L-a rănit pe unul dintre câini. Destul de urât, adică nu era vorba de o rană pe care veterinarul o poate rezolva cu câteva suturi. Gonacul, al cărui câine era, nu dădea impresia că starea lui materială îi va permite să îl ducă la medicul veterinar, poate nici nu s-ar gândi să facă acest lucru. Un medic profesor universitar, care era cu noi, a spus că el mai degrabă își asumă acel glonț care l-ar cruța de suferință pe sărmanul animal. Feri însă a lăsat baltă vânătoarea, a luat în brațe câinele rănit, a mers pe jos peste trei dealuri, între timp a mobilizat trei oameni, ca veterinarul să-l primească la cabinet, chit că era sfârșit de săptămână, și a dat mulți bani medicului ca acesta să opereze câinele. Și acest câine, și această faptă bună îl însoțește pe Feri în Eternitate!

Mulți susțin că venim pe lume goi, și tot așa plecăm din ea. Cred că acest lucru nu este adevărat. E drept că atunci când ne naștem, viața noastră este asemenea unui caiet cu paginile goale. Când însă existența noastră se împlinește, cartea vieții noastre este deja plină de scris. Teologul german de seamă Gerhard Lohfink afirmă foarte clar că atunci când se produce învierea, nu revine la viață doar corpul și personalitatea omului, ci și toate amintirile și relațiile pe care

le-a avut de-a lungul existenței sale pământești. Ca urmare, într-un anumit sens, și influența acelora asupra noastră, cu care intrăm în relație în timpul vieții. Existența noastră personală este, deci, o carte cu rânduri pline, pe care o ducem cu noi în Eternitate, și nicidecum un caiet cu paginile goale. În cartea vieții lui Feri, pe care a completat-o timp de 67 de ani, suntem și noi. Așa cum și tu, Feri, ești în cartea vieții noastre.

Sfânta Scriptură este destul de laconică în legătură cu mântuirea, nelăsând nici o porțiță imaginației. Spune doar atât despre aceasta: „Lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, așa sunt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc.” Cine sunt cei ce-L iubesc? Sfânta Scriptură ne învață că oamenii buni sunt aceia. Cei care – cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur – sunt trecuți în Cartea Vieții. Oamenii buni, deci. Iar Feri a fost un om bun. *Requiescat in pace.*

Gábor Miklós Szőke: Moartea lui Zrínyi¹

¹ Miklós Zrínyi, conte (1620, Csáktornya / Čakovec – 1664, Zrínyifalva / Kuršanec): om politic, strateg militar, poet important; și-a pierdut viața într-un accident de vânătoare, ucis de un mistreț rănit (nu puțini au fost în acele vremuri, cei care au susținut, că de fapt a fost victima unui atentat produs la comandă politică).

Zsolt Bayer

*Căpriorul mascul
sinucigaș*

S-a întâmplat anul trecut. (Pentru cei care vor citi aceste rânduri peste cincizeci sau o sută de ani: acesta înseamnă 2020, un an destul de neplăcut atât pentru Homo sapiens, cât și pentru planetă...)

Cum spuneam, tot ce vă voi relata în cele ce urmează, s-a petrecut cu un an în urmă, la o vânătoare de căprior mascul organizată primăvara, și dacă nu s-ar fi întâmplat cu mine, aș spune că este doar ceva imaginat de un vânător care îmbătrânește și devine din ce în ce mai sentimental. Dar s-a petrecut cu mine, un vânător care îmbătrânește și devine din ce în ce mai sentimental, așa că...

Am fost în Câmpia de Sud, cu o gașcă veselă, prieteni vechi și pentru o viață, primăvara, pândind căpriori masculi. Deoarece mi-a fost dat – așa cum v-am povestit – să dobor primul meu căprior mascul în zori, acest lucru a rămas cu mine ca o fatalitate sau un blestem. La apus, seara nimic niciodată – de atunci pe toți căpriorii mei masculi i-am împușcat și îi împușc în zori. La fel a fost și în primăvara anului trecut: toată seara ne-am bătut picioarele luând la rând cele mai bune locuri, dar nu am avut parte nici măcar de o ratare.

Apoi soseau zorile.

Părea că se va face dimineață, și noi vom rămâne tot fără vânat, pentru că, evident, căpriorii masculi trebuie să fi fost invitați la vreo conferință în cea mai densă lizieră a celei mai dese păduri, deoarece nici urmă de vreunul nicăieri. Nici în lucernă, nici pe pajiștea fragedă, nici în lanurile încolțite, nici în livada rară, nici în arboretul de vârstă înaintată – e dată naibii toată treaba, mă gândeam, și deja m-aș fi consolată și cu un căprior sulițar jigărit, dacă măcar atât mi-ar fi venit în cale.

– Să intrăm în lăstăriș, poate, poate... – spune Imre, și în urma unor astfel de directive, de regulă, intrăm în lăstăriș.

Poate și-au dat seama doar dintr-atât că am pătruns acolo, și ne-am oprit în fața unei linii de vânătoare, pentru că aceasta a fost instrucțiunea fermă, dată de Imre. Își ridică la ochi binoclul, și scrutează îndelungat ceva.

– E un căprior mascul acolo...

– De care?

– Nu-l văd clar, dar de oricare ar fi, trebuie împușcat. Este bolnav...

– Cât e până acolo?

– Să tot fie vreo de două sute, două sute cincizeci...

– Păi nu am o bătaie așa de lungă – spun eu, și degetul mi se relaxează pe piedică.

Apoi mai discutăm, nu cu voce prea tare, dar nici în șoaptă, cam așa cum am vorbi acasă, în living, ne mai uităm în jur, unii își aprind țigara, alții fac fotografii – oricum, nu facem mare caz nici din a păstra liniștea, nici din a rămâne ascunși.

Și în acest moment, după circa cinci minute, căpriorul mascul iese tocmai în mijlocul liniei de vânătoare, și pornește spre noi...

Era atât de uluitor acest comportament al unui vânat, încât am tăcut instinctiv și concomitent cu toții. Ne uitam fără grai la căpriorul mascul care se apropia.

Și venea, venea. Era la o sută optzeci de metri, apoi la o sută cincizeci...

Șchiopăta din greu cu piciorul drept, se apropia încet, ca și cum ar fi fost tras cu o sfoară. Nici vântul, care sufla din spatele nostru, nu îl oprea.

– Fii gata! – îmi spune Imre, cu voce tare, nu șoptită, iar căpriorul venea spre noi neîncetat.

O sută de metri, optzeci...

Trag piedica puștii mele, așez țeava pe bățul de sprijin, și mă uit în lunetă.

Și văd că, deja aflat în reticulul lunetei, căpriorul meu se apropie în continuare, vine spre mine, iar mie mi se strânge inima...

Mă gândesc să nu-l las mai aproape de cincizeci de metri, și poate că mi-a auzit gândul, pentru că se oprește pe la șaizeci de metri, și se întoarce de-a curmezișul.

Niciodată nu mi-a fost dat să trag un glonț așa de ușor cu sufletul așa de greu. După care doar mă holbam la vânatul căzut în foc și în gol.

Căpriorul mascul avea actinomicoză, i-a acaparat ochiul drept, la care era deja complet orb. Este posibil să fi fost atacat de pe acea parte de un șacal auriu sau de o vulpe, care i-a rupt piciorul.

În această stare a sosit în fața mea căpriorul bolnav, care dorea să se sinucidă. A venit, s-a întors de-a curmezișul pe linia de vânătoare, și mi-a spus: „Scapă-mă de suferință, prietene drag, nu-ți voi fi nerecunoscător...”

Purta pe cap un trofeu frumos.

De câte ori mă uit la acesta, totdeauna îmi aduc aminte

de căpriorul bolnav, singurul vânat, dintre cele pe care le-am cunoscut, care a vrut să moară. Cum fac moșnegii secui care se duc la Peștera Puturoasă¹, sau japonezii îmbătrâniți care se urcă pe Muntele Narayama.

Da. Cu niciun vânat nu am avut și poate nici nu voi avea o legătură atât de profundă și intimă, cum este cea cu căpriorul meu bolnav, sinucigaș. Al cărui mântuitor mi-a fost dat să fiu...

¹ Peștera Puturoasă: peșteră din localitatea Turia (jud. Covasna), galerie dezafectată a unei foste mine de sulf, cea mai mare mofetă naturală funcțională din Europa.

Zsolt Vasáros: Camera vânătorului

Zsolt Semjén

*Pledărie
pentru vânătoare*

*„Greaua meserie a vânătorii este
subestimată doar în epoca noastră,
respectiv doar în zonele cele mai
decăzute moral ale Europei.”*

*(Ortega y Gasset:
Meditații asupra vânătorii)*

De când ați acceptat să fiți președintele Asociației Naționale de Salvagardare a Vânătorii din Ungaria, avem o lege rațională a armelor de vânătoare și o lege a vânătorii excelentă. Mai mult, ați anunțat organizarea în 2021, la Budapesta, a Expoziției Mondiale a Vânătorii și a Naturii. În lumea de azi acestea necesită curaj și dârzenie, mai ales în cazul unui politician.

– În lumea vânătorii unii trăiesc pentru vânătoare și – de altfel, într-un mod respectabil – din vânătoare. Alții, în schimb, doar pentru vânătoare, pentru cauza acesteia. Eu nu am primit niciodată niciun ban pentru activitatea mea cinegetică, și acest lucru îmi dă o anumită libertate ca – în vâltoarea intereselor parțial acceptabile – să nu pierd din vedere direcția și ethosul vânătorii maghiare și a expoziției mondiale. Și cu toate că am crescut în acest mediu – familia mea fiind de secole una de vânători –, am absolvit la Universitatea din Sopron specializarea de management al fondului cinegetic, ca să fiu avizat și din punct de vedere profesional, teoretic.

– Cu toate acestea – respectiv din pricina acestora – sunteți ținta unor atacuri la persoană.

– Îmi asum cu mândrie că sunt vânător maghiar. Toată lumea poate vedea că nu ne sperie nimeni, și că mergem înainte. Atacurile, pe de o parte, sunt implicații constante ale vieții politice, pe de altă parte am deja o practică de trei decenii în a mă obișnui cu ele. Eu nu renunț la modul meu de viață, la tradițiile familiei și copilăriei mele, doar pentru că sunt ministru, și pentru că există dușmani ai vânătorii. Dacă aș renega, din calcule politice, calitatea mea de vânător, m-aș renega pe mine însumi, ca urmare nu aș putea rămâne un om normal nici în politică.

– *În zilele noastre este atacată vânătoria în sine.*

– Așa este, a devenit astăzi, într-adevăr, o suprafață de atac, ceea ce arată că un segment al societății, mai ales al celei din orașele mari, și-a întors spatele naturii, a ieșit din matca firească. Este binecunoscută întâmplarea cu copiii care au spus că vaca este de culoare mov, pentru că au văzut-o doar pe ambalajul ciocolatei Milka... O parte a societății, din ce în ce mai mare, nu se socializează, nu devine adult pe baza unor trăiri personale, nu citind romane pentru tineret despre animale, ci uitându-se la Bambi al lui Walt Disney, care nu are de-a face deloc cu realitatea, cu natura, respectiv, în acest caz,

cu căprioarele. Și sub aspect filosofic este, cred, foarte riscantă această reprezentare antropomorfă a animalelor, pentru că, pe de o parte, este falsă din punctul de vedere al științelor naturii, iar pe de altă parte produce o imagine care plasează omul pe același nivel cu fauna. O astfel de umanizare a faunei înseamnă, până la urmă, relativizarea omului, care conduce la dezumanizarea acestuia. Omul este om, animalul este animal. Firește, tuturor ființelor li se cuvin anumite drepturi, cum ar fi cele legate de protejarea și respectarea lor, efectuate în modul determinat pentru fiecare de rânduiala naturii. A eticheta doborârea unui mistreț drept „crimă” este la fel de absurd ca a considera canibalism consumarea unui șnițel. Omul a vânat întotdeauna, ca urmare existența lui este o viață de vânător. Nu este vorba doar de epoca celui de Cro-Magnon, ci de toată istoria noastră de până astăzi. Acest lucru înseamnă o moștenire provenită din însăși firea noastră umană. Ca urmare, este natural ca omul să vâneze, și necesită explicație, în schimb, faptul dacă refuză să o facă.

– *În privința expoziției mondiale, ce credeți despre faptul că în 1971, la ediția precedentă, nu existau ideologii și politicieni verzi care să se fi manifestat cu agresivitate ostilă față*

de vânătoare, pe când, în 2021, aproape că este mainstream această reacție...

– Este elocvent – și confirmă exact ceea ce am evidențiat adineaori – că anumite curente care se intitulează verzi, și ai căror ideologi sunt în mod vădit figuri citadine care nu au trăit niciodată în proximitatea pădurii sau a câmpiei, în timp ce fac referire neconținut la natură și la legile acesteia, dacă vorbesc despre plante, animale și minereuri, se manifestă tocmai contrar în privința omului și a societății, a ordinii acesteia! Este de ajuns să ne gândim doar la ideologia gender.

– În această stare de fapt europeană sau chiar globală, ce putem face pentru ca vânătoria să fie mai acceptată?

– Sarcina noastră este de a clarifica faptul că în vederea protejării naturii trebuie evitate două greșeli: pe de o parte, foamea de profit fără scrupule a lobby-ului industrial, care ar transforma toată lumea într-un parc industrial, iar pe de altă parte, nefructificarea în interesul oamenilor a pădurii, a câmpiei, a faunei sălbatice. În Biblie stă scris că la început, Dumnezeu a așezat omul în lume ca într-o grădină, pe care acesta să o cultive. Să nu o exploateze, deci, dar nici să nu o lase în paragină. Nu poate fi considerată grădină un pământ

pe care se toarnă asfalt, dar nici acela care este neglijat și invadat de buruieni. Cultivarea grădinii înseamnă sădire de pomi, plivire, irigare și altoire. Ceea ce este în mâna grădinarului, cleștele de altoit, același lucru înseamnă pușca din mâna vânătorului. Fondul cinegetic trebuie gospodărit, reglat, calitatea lui trebuie îmbunătățită, și trebuie menținut într-un echilibru sustenabil cu mediul său. Cel care neagă acestea, nu dăunează vânătorii, ci naturii, respectiv a protecției acesteia.

– Poate fi reprezentat tot ceea ce ați spus și la Expoziția Mondială a Vânătorii și a Naturii?

– Nu este întâmplător că titlul expoziției este „Uniți cu Natura”. În rânduiala creației, natura se îndreaptă spre om, fiind inseparabilă de acesta. Omul nu ar exista fără natură, însă – din punct de vedere filosofic și teologic – nici lumea creată nu ar avea sens în sine, fără om!¹ Protejarea, cultivarea și utilizarea sustenabilă a lumii create nu este posibilă fără gospodărirea fondului cinegetic. Și pentru că omul nu este doar parte a naturii, ci și făuritorul culturii, gospodărirea fondului cinegetic este inseparabilă de cultura vânătorii: de

¹ Vezi Gen 1:26-28., 2:19-20.; Rom 8:19-22.; Apoc 21:5.

la picturile rupestre din Altamira, prin cărțile lui István Fekete, până la Liturghia Hubertus. Expoziția Mondială a Vânătorii și a Naturii este un prilej de a prezenta, și nouă, și lumii întregi, modul profesionist de gestionare a fondului nostru cinegetic, respectiv cultura noastră de vânătoare, adusă din Asia, și desăvârșită în Europa Centrală!

Zsolt Vasáros: Salon pentru fumat

Zsolt Bayer

*Trofeul
cerbului nedoborât*

*Cerbul comun trăiește la Gemenc.
Gemenc se află în lunca Dunării.
Vânătorul este cetățean al Ungariei.*

Această conjunctură norocoasă a făcut posibilă vân-
nătoarea extraordinară pe care vi-o povestesc aici.

Era început de septembrie, cerbii tocmai boncă-
neau. Cine nu a auzit încă în pădurea tomnatică, în zori sau la
apus, mugetul cerbului comun aflat în căutarea ciutelor, nu a
auzit încă, de-adevăratelea, nimic.

Vânătorul cutreiera pădurea mai ales pentru acest glas,
care îi dă celui care îl aude o putere supraomenească, for-
ță și bărbăție, rafinementul instinctelor animaliere – într-un
cuvânt: plăcerea pură a vânătorii.

Iar regina tuturor vânătorilor este cea la taurul de cerb
comun. Cel puțin pe aceste plaiuri. Pentru că, evident, vede
cu totul altfel acest lucru vânătorul din Alaska, atunci când
brusc îi apare în față un taur de elan de o tonă – însă când în
pădurile noastre răsună boncănitul, și doi tauri înverșunați,
aflați în pragul exploziei de testosteron, se încaieră în poia-
nă, zău că îl fac pe om să reconsidere foarte multe lucruri în
sinea lui. Despre lume, despre Dumnezeu, despre el însuși,
despre probleme și griji, despre sensul vieții – după care, fi-
rește, totul rămâne cum a fost înainte, pentru că omul este
cea mai stupidă ființă de pe Pământ, iar prostia lui nemărgi-

nită izvorăște tocmai din faptul că se crede cel mai deștept și mai talentat.

Asupra acestora cugeta vânătorul în pădurea de la Gemenc.

A fost plasat într-un loc excepțional, în pândă lui preferată, la marginea unei poieni, în mijlocul căreia se afla un stufăriș cu movilițe de iarbă – dacă aici nu sunt tauri, atunci nicăieri, se gândea el.

Și acesta a fost ultimul său gând. Cel puțin cât era treaz. Pentru că, brusc, a adormit adânc.

Scuza lui era doar că totul se întâmpla pe la patru și jumătate dimineața, și că aerul era destul de tăios.

Nu putem adăuga altceva decât că cine nu s-a lăsat încă furat de somn în zorii unei zile de toamnă, pe un aer tăios, răcoros, sus, în pândă, nu a adormit cu adevărat niciodată până atunci.

Da, una dintre componentele importante ale plăcerii vânătorii este adormitul în pândă.

Dormea vânătorul. Cu bărbia căzută pe piept, tăcut, adânc, în timp ce treceau vieți pe lângă el...

... Un căprior mascul extenuat, slăbit, iese în poiană, vrând să-și tragă sufletul după perioada de împerechere, și ciugu-

lește puțin din iarba udă de rouă. Așa de delicat și de mofturos, ca un prințisor răsfățat.

O barză pășește în urma lui, lovind din când în când în iarbă cu ciocul său lung, spre nenorocirea vreunui melc, gândac sau broască rătăcită, dar regretul cel mai mare este tocmai al berzei, pentru că probabil a dat de necaz, și a rămas aici. S-a pierdut de stol, celelalte berze sunt deja toate în drum spre Africa, ea, în schimb, uitându-se de jur împrejur, își numără zilele, așteptându-și moartea, ca un bătrân aflat la geriatrie, sau ca un flăcău ascuns în tranșee...

Apare și o vulpe – vulpile, de altfel, apar întotdeauna și oriunde –, și traversează în trap poiana, atât de delicat și tru-faș, parcă ar păși pe coji de ouă, sau parcă ar fi un balerin care tocmai se pregătește de spectacol...

Un bursuc, în schimb, sosește în scenă din direcția opusă, dinspre dreapta regizorală, cum ar veni. Ei, dacă vulpea este balerinul, atunci bursucul este hocheistul, în echipament complet, lunecând în iarbă, greoi și totuși vioi, părând că orice i se va ivi în cale, va fi doborât de el. Cumva, bursucii sunt întotdeauna supărați. Ca niște profesori de matematică, care au, de fapt, un alt motiv de țâfnă, din lipsa bucuriei...

Apoi, dintr-odată, a dispărut din poiană orice urmă de viață. Și s-a făcut o liniște deplină.

Și în acel moment s-a auzit taurul.

Vânătorul și-a deschis ochii.

Glas de taur pe un ton atât de jos nu a auzit încă. Era adânc, puternic, răsunător în depărtări și înfricoșător. „Ua, ua, ua – u-u-u-u!” – repeta veteranul, care, după glas, părea apt de împușcat, matur, uriaș, un exemplar capital. Vânătorul și-a așezat țeava puștii pe marginea pânzei, s-a uitat în luneta orientată în direcția glasului răsunător, și aștepta cu fluturi în stomac.

Și atunci, după câteva minute, taurul a ieșit din adăpostul său de stuf și iarbă.

Era apt de împușcat, un exemplar matur, uriaș, cu un trofeu capital, poate de douăsprezece ramuri.

Un taur aflat în pragul boncănitului, un exemplar splendid, de temut.

Trupul său era un pachet de mușchi încordați, asudați, ca o locomotivă cu abur supraîncălzită. Când boncănea, scotea aburi groși pe nas și pe gură în răcoarea zorilor, coarnele sale imense erau pline de rogoz, papură și stuf, iar când a încetat

să mugească, și-a lăsat în jos capul colosal, încoronat, apoi îl clătina într-o parte și în alta, ca și cum adversarul, rivalul său ar fi fost în fața lui, și urma să se încaiere.

Vânătorul poziționează reticulul lunetei pe omoplatul vânatului, cu degetul pe trăgaci...

Și atunci taurul tace dintr-odată, își ridică capul, și se uită la vânător. Se privesc reciproc. Mai întâi prin lunetă, apoi și vânătorul își ridică capul, și se uită drept și direct în ochii animalului.

– Încă nu... – spune taurul.

– În regulă... – răspunde vânătorul.

– Mai am lucruri de făcut... – dă din cap taurul, abia perceptibil.

– Știu... – spune vânătorul.

– Îți mulțumesc, prietene.

– N-ai pentru ce, prietene.

– Ne mai vedem...

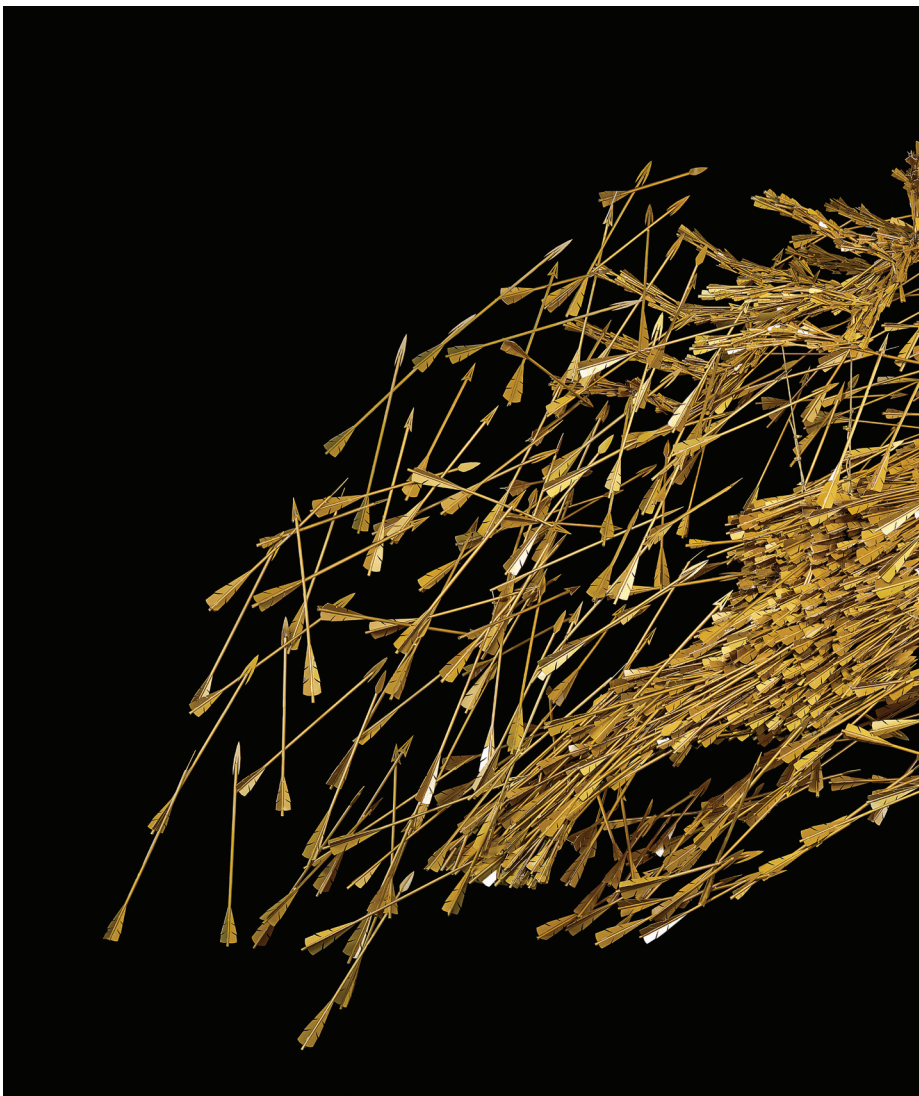
– Așa este...

Și taurul se retrage în adăpostul său de stuf și iarbă.

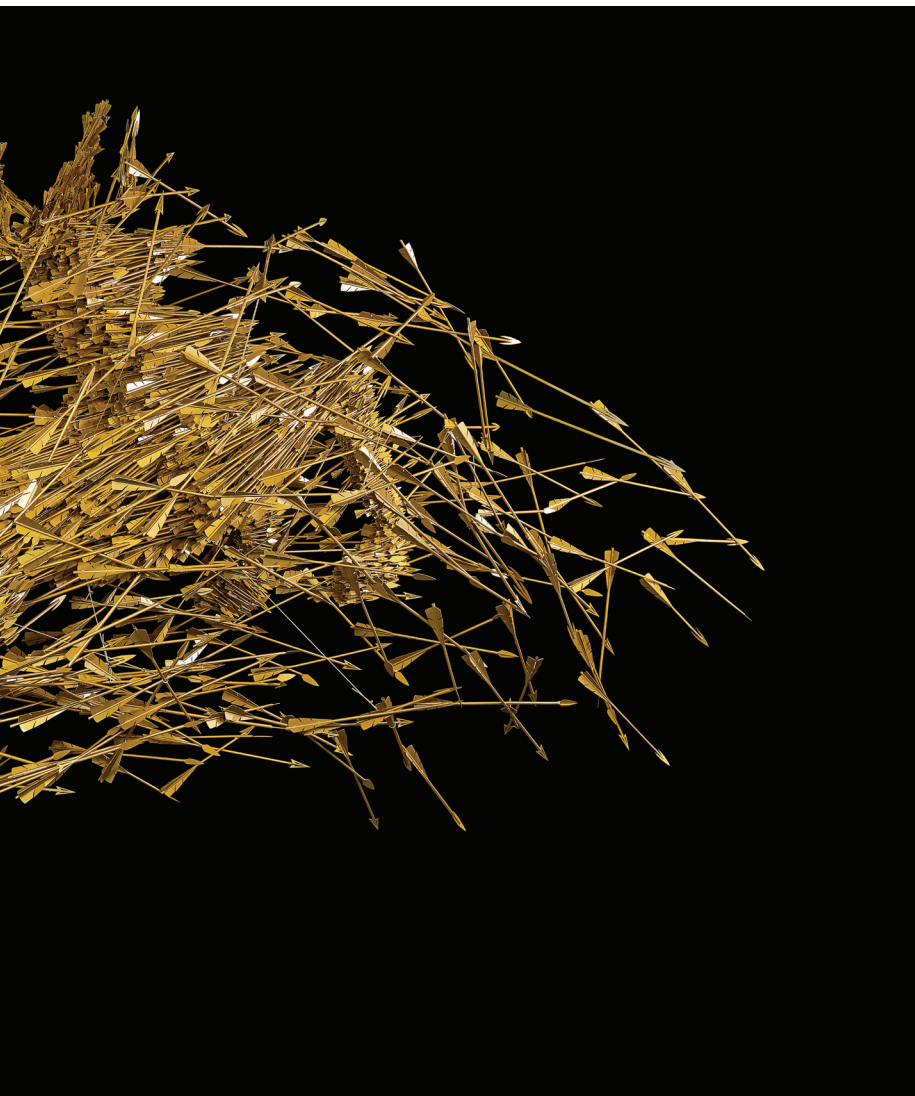
Vânătorul a mai rămas în pândă mult timp. Soarele de toamnă bătea cu putere, a încălzit poiana, pădurea, stufări-

șul, aerul, a risipit aburii și ceața, s-a încălzit și vânătorul, însă cu adevărat nu de la razele soarelui.

Iar în sala cinegetică încăpătoare a sufletului său a ajuns la loc de cinste taurul său uriaș, matur, cu trofeul superb, pe care a fost incapabil să-l doboare. Va mugi acolo în continuare, până la sfârșitul timpului rămas.

Gábor Miklós Szőke: Cerbul minunat

Zsolt Semjén

*Uniti cu
Natura*

Expoziția noastră mondială a vânătorii și a naturii „Uniți cu Natura” este unică, dar nu fără precedent, deoarece am organizat-o în cinstea aniversării a jumătate de secol de la Expoziția Mondială de Vânătoare din 1971, care la rândul ei s-a deschis atunci în onoarea centenarului Expoziției Naționale de Vânătoare din 1871.

În septembrie 2011 – la a 40-a aniversare a expoziției din '71 – am propus societății vânătoarești din Ungaria organizarea unei noi expoziții mondiale în 2021; la expoziția internațională Arme, Pescuit, Vânătoare din 2015 am anunțat demararea acestei acțiuni, iar la ediția din 2016 a acesteia din urmă am putut semnala deja ca un fapt împlinit sprijinul generos al guvernului Ungariei pentru proiectul nostru.

Un astfel de eveniment poate fi organizat doar în mod grandios, în toată complexitatea lui! Din cel puțin două motive, și anume: pe de o parte este un imperativ provenit din cultura noastră cinegetică excepțională, care este parte a moștenirii noastre aduse încă din Asia – să ne gândim la Pasărea Turul, la Cerbul minunat sau la ceea ce scrie maestrul Anonymus în a sa *Gesta Hungarorum*: maghiarii sunt vânători mai buni decât fii altor națiuni, pentru că tinerii lor

dedică vânătorii cea mai mare parte a timpului lor. Această moștenire a noastră s-a întregit în Europa Centrală cu cultura și arta vânătorii specifice Imperiului Habsburgic. Și în acest punct trebuie să menționăm legendara noastră gestionare a fondului cinegetic, cunoscută și recunoscută peste mări și țări, fiind în legătură strânsă cu influența viabilă până astăzi a expoziției din '71.

Pe de altă parte, în Ungaria suntem vreo șaptezeci de mii de vânători, șaptesute de mii de pescari, respectiv mii de practicanți de tir sportiv și cu arcul, iar numărul proprietarilor de câini de vânătoare și de cai nici nu-l pot aprecia, însă cu toții, laolaltă cu membrii lor de familie, înseamnă circa un sfert din națiunea maghiară.

Ca să fim vrednici, însă, de toate acestea, și ca să organizăm în mod demn expoziția mondială, a trebuit mai întâi să reglementăm acasă, în mod echitabil, treburile noastre vânătoarești. Am elaborat o lege a armelor realistă și rațională, am pus capăt șicanării vânătorilor și a practicanților tirului cu arma, acelei mentalități, relicvă a socialismului, din pricina căreia statul era terifiat dacă cetățenii săi dețineau o armă. Pe bună dreptate putem fi mândri de legea vânătorii din țara

noastră, care – îndrăznesc să afirm – este cel mai bun act normativ de acest fel din toată lumea: cu un ciclu de douăzeci de ani, cu o mărime a terenului de cel puțin trei mii de hectare, cu sistematizarea corpului maiștrilor de vânătoare regionali. Am înzestrat camera vânătorilor – care funcționează ca autoritate publică –, și am reînnoit în mod profesionist revista „Nimród”, care, având un tiraj de 80.000 de exemplare, este cea mai importantă publicație periodică autohtonă! Suntem în simbioză cu C.I.C. (Consiliul Internațional al Vânătorii și al Protecției Vânatului – nota autorului), cu care nu am stabilit doar un modus vivendi, ci am ajuns la un consens cu prietenii noștri protectori ai naturii, în special în privința dezvoltării biotopurilor.

În ceea ce privește pregătirile pentru expoziție, datorăm mulțumiri multor prieteni de-ai noștri, însă aici și acum doresc să-mi exprim recunoștința doar unuia dintre ei – apelând la înțelegerea celorlalți binefăcători –, și anume contelui József Károlyi, primul comisar guvernamental al expoziției mondiale, căruia îi datorăm amplasarea bazelor autohtone și internaționale ale acesteia, sloganul „Uniți cu Natura” și sigla genială!

După cunoașterea chestiunilor premergătoare, să vedem acum expoziția mondială în sine! Ca o observație personală, doresc să semnaliez înainte de toate, că nu am primit niciodată niciun ban pentru activitatea mea cinegetică, îmi asum doar riscul politic, însă mă predestinează în acest sens că am acceptat cu un deceniu în urmă să fiu președintele Asociației Naționale de Salvagardare a Vânătorii din Ungaria, respectiv faptul că am fost prezent în '71, copil fiind, cu tatăl meu, la expoziția de atunci – și astăzi îmi amintesc clar, de pildă, pavilionul Tanzaniei, cu trofee africane –, iar acest cadou de peste timp mă obligă și astăzi.

Suntem într-o situație mai dificilă, față de cea din 1971, din trei motive: aversiunea față de vânătoare a mass-mediei mainstream și a politicii, ca urmare a acesteia, manipulările exercitate de anumiți politicieni și de actori ai mass-mediei de la noi, respectiv pandemia.

Trebuie să ne confruntăm acum nu cu ideologia verde, ci cu cea verde închis. Putem face o distincție acută între prietenii noștri verzi, care protejează natura într-un mod demn de respect, respectiv între „eco-teroriștii” deseori antiumani din sânul ideologiei verde închis. Deși straniu, este elocvent

că această ideologie și politică apelează la natură în privința animalelor și plantelor, în timp ce în cea a omului și a societății propagă lucruri contrare naturii. Noi protejăm sub toate aspectele ordinea naturală, provenită din cea a creației, asigurând fiecărei ființe demnitatea proprie, specifică, în modul care se cuvine conform ordinii naturii.

Bineînțeles, nu avem o sarcină ușoară în această lume ruptă de natură și de ordinea acesteia, unde mulți copii cred că vaca este de culoare mov, pentru că nu au văzut în viața lor una adevărată, ci doar pe cea de pe ambalajul ciocolatei Milka... Sau despre căprioară care cred că arată ca Bambi a lui Walt Disney, care, firește, nu are nimic de-a face cu acest animal, și nici cu realitatea naturii. Misiunea expoziției mondiale este să răspundă la demagogia anti-vânătoare, prin demonstrarea culturii cinegetice izvorâte din antropologia omului, a libertății vânătorii sustenabile, respectiv a caracterului necesar și rational al gestionării fondului de vânătoare!

În organizarea expoziției avem exigența totalității: includem în aceasta tot ceea ce ține de vânătoare, trecând în revistă vânătoarea cu câini și cea cu cai sau cu șoimi, pescuitul, competițiile internaționale de tir cu arma și cu arcul, arta în

vânătoare și vânătoarea în artă, gastronomia vânatului și a peștelui, conferințele științifice internaționale în domeniu – toate acestea fiind reprezentate cu tehnologia secolului 21.

Ca în orice domeniu din lumea noastră, și în vânătoare există fenomene reprobabile, asupra cărora trebuie să reflectăm. Teologia morală clasică face distincția dintre *actus humanus* și *actus hominis*. *Actus humanus* este un act uman, *actus hominis*, în schimb, deși este act, adică acțiune, faptă a omului, nu poate fi numit act uman. Un exemplu sugestiv în acest sens, interpretat în mod aparte: de noțiunea vinului se leagă atât o degustare într-o vinotecă din Tokaj, cât și bețivul care iese dintr-o cârciumă, ținându-se pe picioare cu greu din pricina băuturii alcoolice contrafăcute. Primul este *actus humanus*, cel de-al doilea este *actus hominis*. La fel, în cazul vânătorii: arta vânătoarească a contelui Zsigmond Széchenyi este *actus humanus*, măcelul vânatului, practicat de braconieri, este *actus hominis*. Subliniez aici că Muzeul cinegetic din Hatvan nu poartă în mod întâmplător numele contelui Zsigmond Széchenyi. Specificitatea culturii cinegetice este aceea că surprinde particularitatea antropologică a omului ca un tot unitar: în complexitatea naturii și culturii,

adică, de exemplu, de la pasiunea pentru vânătoare până la Liturghia Hubertus.

Am fost întrebat cu insistență dacă nu cred că am un fel de cult față de expoziția din '71, și că acesta ar însemna de fapt o apoteoză a regimului Kádár? Nu cred! Starea de fapt arată că mișcarea de vânătoare din Ungaria a avut simbolic două puncte culminante: moșia de la Tótmegyer a contelui Lajos Károlyi și anul 1971. Dar așa cum Tótmegyer nu ne vorbește despre guvernatorul Miklós Horthy, nici '71 nu este despre secretarul general al partidului comunist, János Kádár. Ca urmare, deci, pe ceea ce se leagă în cadrul expoziției de arhiducele József¹, va figura numele acestuia, iar pe ceea ce a fost împușcat de Pál Losonczi², va apărea numele acestuia din urmă. Acest eveniment este despre vânătoare, nu despre politică, deci nu vom comite vreun act de falsificare a istoriei!

Deoarece avem ca obiectiv totalitatea în organizarea expoziției, conform cu varietatea acesteia – de la lumea subacvatică până la arte –, am solicitat aportul unor curatori, ca

¹ Arhiducele József: Joseph August (1872, Alcsútdoboz, Ungaria – 1962, Rain, Germania de Vest) – arhiduce austriac, duce regal maghiar, general; descendent al ramurii maghiare a Habsburgilor; personalitate activă, influentă a erei Horthy, mai târziu președinte al Academiei de Științe a Ungariei.

² Pál Losonczi (1919, Bolhó – 2005, Kaposvár): în anii 1950–1960, lider al Partidului Socialist al Muncii, apoi al Frontului Popular Patriotic din Ungaria, mai târziu ministru al agriculturii, iar între 1967 și 1987, președinte al Consiliului Prezidențial al țării, demnitate echivalentă cu cea a șefului de stat.

responsabili cu câte un astfel de domeniu mare, care au deja experiența coordonării unor asemenea proiecte mari. Le mulțumesc pentru profesionalismul și – deși mulți dintre ei nu sunt vânători – pentru entuziasmul lor încântător. Și acesta din urmă contribuie din plin la faptul că ceea ce am afirmat cu domnul secretar de stat Zoltán Kovács, și anume că evenimentele expoziției mondiale vor avea în total un milion de vizitatori, va fi nu doar o prognoză, ci o realitate! (A avut la final mai mult de un milion cincisute de mii de vizitatori. – nota autorului)

Este important să menționăm că misiunea noastră gastronomică este promovarea mâncărilor din carne de vânat și de pește, respectiv includerea acestora în alimentația publică, deoarece dacă ceva poate fi bio, carnea de vânat este cu adevărat așa, cât și – fără ca acest lucru să fie doar o etichetă de marketing – cu siguranță lipsită de antibiotice, biologic fiind cel mai valoros aliment, care sub acest aspect poate servi sănătatea populației, respectiv, astfel, viitorul națiunii noastre.

Expoziția noastră mondială stă sub semnul vânătorii sustenabile, de aceea vă pot spune cu bucurie specială că

aproape toate elementele sale se vor păstra, mai mult, chiar într-un loc demn: de la locul rugăciunii Laudato si, continuând cu pavilionul Bazinului Carpatic, construit de ardeleni, cu cele zece tone de coarne de cerb adunate la un loc, și până la poarta de bun venit, în formă de cap de cerb, care simbolizează unitatea vânătorilor maghiari, și care va ajunge la Keszthely. Iar Budapesta se îmbogățește cu locația centrală a expoziției noastre, complexul HUNGEXPO reconstruit, care a găzduit mai întâi Congresul Euharistic Internațional, apoi, aici și acum, Expoziția Mondială a Vânătorii și a Naturii, ca în continuare, timp de mai multe generații, să fie spațiu de desfășurare pentru sute de evenimente, servind cu brio redeschiderea turistico-economică de după pandemie!

Este importantă această expoziție, însă și mai importantă este învățătura și mesajul pe care le înglobează și le transmite. Iar cel mai important element al său este conținutul spiritual, sub semnul ordinii naturii! Mai precis, prezentarea, din punctul de vedere al omului, a faptului că în proporție de 99 la sută, strămoșii fiecăruia dintre noi erau vânători, și dacă nu ar fi făcut acest lucru cu succes, noi nu am fi acum aici. Ceea ce înseamnă că în firea omului se regăsește pasi-

unea pentru vânătoare, iar cultura noastră cinegetică de astăzi este o moștenire cizelată a acesteia. Expoziția aduce, de asemenea, și prezentarea, privit dinspre natură, a faptului că fără vânătoare nu ar putea fi menținute echilibrul dintre vânat și pădure, respectiv agricultură, dar nici varietatea vieții sălbatice și calitatea pieselor de vânat.

Experiența ne confirmă faptul practic că acolo unde se încetează vânătoarea – din Africa până în Asia Centrală –, vânatul se prăpădește, acolo unde, în schimb, vânătoarea este sprijinită și se investește în ea, respectiv și în gestionarea fondului de vânat, acesta din urmă are o evoluție pozitivă atât cantitativ, cât și calitativ. Pentru că dacă nu există vânătoare legală, nu sunt bani pentru protejarea de braconaj a vânatului, iar în astfel de cazuri populația locală – așa cum ne indică numeroase exemple în acest sens – extermină vânatul prin foc și sabie, dar și cu otravă, ca să-și apere pământul mărunț pe care-l cultivă. Acolo însă, unde există vânătoare, gestionarea fondului de vânat și turism cinegetic, sunt și bani pentru protecția vânatului, iar populația locală, pentru că profită din vânătoare, nici nu vrea, nici nu poate extermina vânatul. Un exemplu concret în acest sens: în Kenya s-a

interzis vânătoarea, și în cea mai mare parte a țării a pierit vânatul; Namibia, în schimb, mizează pe turismul cinegetic, iar acolo există o abundență fantastică a fondului de vânat.

Pe primele file ale Bibliei se pot citi acestea: „Domnul Dumnezeu a luat pe om și l-a așezat în grădina Edenului ca s-o lucreze și s-o păzească.” Ca urmare, conform Sfintei Scripturi, omul poate comite două greșeli: prima ar fi aceea că nu prețuiește, ci jefuiește natura. Eroarea aceasta îi aparține lobby-ului industrial fără scrupule, care ar transforma toată lumea într-un uriaș parc industrial, și ar asfalta fiecare locșor, fie de-o șchioapă chiar. Cealaltă greșeală ar fi dacă ne-am lăsa mediul înconjurător în voia sorții, pentru că astfel acesta nu ar deveni grădină, ci un teren aflat în paragină. Asemeni grădinarului care își îngrijește grădina, noi trebuie să îngrijim la fel pădurea, câmpia, fondul de vânat care ne este încredințat(ă). Din această pricină obișnuiesc să apelez la analogia conform căreia ceea ce este în mâna grădinarului cleștele de altoit, acela este pușca pe umărul vânătorului.

Influența inspiratoare a Expoziției Mondiale de Vânătoare din 1971, de la Budapesta, se simte și astăzi. Să dea Dum-

nezeu ca și expoziția noastră de acum, „Uniți cu Natura”, să dea roade în cultura cinegetică și în gestionarea vânatului și a naturii din Ungaria în așa fel încât dacă urmașii noștri vor organiza în 2071 o nouă ediție a Expoziției Mondiale a Vânătorii și a Naturii, și ei să le savureze!

Respect vânatului, salutare vânătorului, reverență Creatorului!

Titlul original al volumului: A vadászat választott engem
Egy a Természettel Nonprofit kft, Budapest, 2011

Reproducerea integrală sau parțială a cărții, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, transmiterea într-un sistem electronic, mecanic sau de altă natură, respectiv arhivarea pe suport informatic a acesteia este posibilă doar cu acordul scris prealabil al proprietarului drepturilor.

Editura
ARTprinter, Sf. Gheorghe, 2022

Editor
Attila Kopacz

Redactori
Richárd Bors, Márton Kókai

Fotografii
Gergely Botár, Máté Gregus

Traducere
Szabolcs Szonda

Revizuire texte
Viorel Eftimie

Tehnoredactare
Zita Horváth

Tipar
ARTprinter studio

